

แบบรายการประกอบคำขอประเมินผลงาน
ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน”
กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านบัววัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4
อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี

ของ

ชื่อ นางสาวดี ธานี

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ระดับชำนาญการ

(เดิมตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ระดับ 6ว)

ตำแหน่งเลขที่ 2166

กลุ่มงาน/ฝ่าย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

สำนัก/กอง/ศูนย์ ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี กรมอนามัย

เพื่อให้ได้รับเงินประจำตำแหน่ง

สำหรับตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการ

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ชื่อผลงานเรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร : กรณีศึกษา
โรงเรียนบ้านบัววัด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4
2. ระยะเวลาที่ดำเนินการ มกราคม 2552 - กันยายน 2552
3. สัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติ 80 % (ระบุนายละเอียดของผลงานพร้อมทั้งสัดส่วนของผลงาน)
4. ผู้ร่วมจัดทำผลงาน(ถ้ามี)
  1. นางสิริภัทร สารรักษ์ สัดส่วนของผลงาน 10 %
  2. นางอุโลวรรณ ไชสังเกต สัดส่วนของผลงาน 10%
5. บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนภายใต้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร โดยใช้กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านบัววัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 ดำเนินการวิจัยในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2552 มีรูปแบบการพัฒนาแบ่งเป็น 4 ระยะคือ 1.ระยะเตรียมความพร้อม 2.ระยะวางแผน 3.ระยะดำเนินงาน 4.ระยะสรุปและประเมินผล เก็บรวบรวมข้อมูล ก่อน ระหว่าง และหลังการวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม การสังเกตและการจดบันทึกของนักวิจัย ดำเนินการวิจัยในระหว่าง เดือนพฤษภาคม 2552 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ.2552

ผลการศึกษาพบว่าก่อนดำเนินโครงการโรงเรียนพฤติกรรมสุขภาพนักเรียนและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพ เช่น พฤติกรรมการไม่ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร พฤติกรรมการใช้ส้วมที่ไม่ถูกวิธี โรงเรียนไม่มีประตูโรงเรียน และในฤดูฝนมีน้ำท่วมขังบริเวณโรงเรียน จากปัญหาที่พบโรงเรียนและชุมชนมีการร่วมมือแก้ไขปัญหาร่วมกันพัฒนาโรงเรียนโดยการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรขึ้น ร่วมกันค้นหาปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายในและบริเวณรอบโรงเรียน มีการวางแผนการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน จากการประชุมแก้ไขปัญหาร่วมกันสามารถจัดลำดับการพัฒนาโรงเรียนได้ดังนี้คือ 1. การพัฒนาการจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการใช้สุขภาพดี 2.การสร้างประตูและพัฒนาร้วโรงเรียน 3.การพัฒนาส้วมภายในโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน HAS ของกรมอนามัย 4.การบริหารจัดการน้ำท่วมขังภายในโรงเรียน จากการทำงาน 4 เดือนการดำเนินงานส่วนใหญ่สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ยกเว้นการบริหารจัดการน้ำท่วมขังภายในโรงเรียนซึ่งยังไม่สำเร็จเนื่องจากบริเวณโรงเรียนเป็นพื้นที่ลุ่มเมื่อเกิดฝนตกน้ำจะไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำทำให้เกิดน้ำท่วมขังซึ่งการบริหารจัดการปัญหาดังกล่าวต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูงอย่างไรก็ดีคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนมีแผนในการสร้างภาคีเครือข่ายที่มีศักยภาพสูงและมีความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกันต่อไป

ดังนั้นการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรจำเป็นต้องใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรจึงควรกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานเป็นตลอดปีการศึกษา

6. บทนำ.

การพัฒนาสุขภาพนักเรียนตามแนวทางของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ภายใต้แนวคิดการมีส่วนร่วมของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้โรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้นและศูนย์รวมของการพัฒนาสุขภาพในชุมชน และเป็นกลยุทธ์ที่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมดำเนินการกับฝ่ายการศึกษา มาตั้งแต่ปี 2541 โดยมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการและสามารถพัฒนากิจกรรมด้านสุขภาพจนผ่านการประเมินรับรองเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเพิ่มขึ้นทุกปีติดต่อกันเป็นลำดับ โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อยกระดับเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพขึ้นสู่อีกระดับหนึ่ง (สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย 2551) โดยเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร จะเน้นในการวัดผลทางสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน และผลการดำเนินงานตาม นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเพิ่มขึ้น การพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อโรงเรียน ชุมชนคือแหล่งสนับสนุนที่ดีของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านทุนหรือความรู้ ทั้งนี้โรงเรียนต้องเป็นฝ่ายเข้ามาหาชุมชนก่อน เมื่อทั้งสองฝ่ายสามารถร่วมมือช่วยเหลือกันได้ ผลจากการช่วยกันพัฒนา จะตกอยู่ที่เด็กซึ่งเป็นลูกศิษย์ และเป็นลูกหลานของชุมชน

การสร้างหุ้นส่วนเพื่อเป็นภาคีที่ยั่งยืน (PARTNERSHIPS AND ALLIANCES) (สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย 2551) เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญในการดำเนินการ กล่าวคือต้องมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เป็นแกนนำ ได้แก่ หน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และองค์กรต่างๆรวมทั้งการสร้างหุ้นส่วนในระดับพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นรากฐานในการชักชวน/ชี้แจง และระดมทรัพยากร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรร่วมกัน

7. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนภายใต้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร

8. วิธีการดำเนินงาน / วิธีการศึกษา / ขอบเขตงาน

เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรบริหารส่วนตำบล ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี จำนวน 1 โรงเรียน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ระดับลึก การสนทนากลุ่ม การตอบแบบสอบถาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน นักวิชาการศึกษา นายกอบต. ปลัด อบต. ผู้ประกอบการร้านอาหารในโรงเรียน ผู้จัดการร้านบัววัดคาร์แคร์ จำนวนทั้งสิ้น 80 คน นำเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์ มีระยะการดำเนินงานทั้งสิ้น 4 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ระยะเตรียมความพร้อม (ม.ค. 52 – มี.ค. 52)

- 1.1 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ โรงเรียนบ้านบัววัดศูนย์สุขภาพชุมชนบัววัด องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4
- 1.2 สำรวจข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน
- 1.3 การเตรียมความพร้อมด้านคณะกรรมการ
- 1.4 การเตรียมความพร้อมด้านการดำเนินงาน

ระยะที่ 2 ระยะวางแผน (เม.ย 52)

- 2.1 จัดทำ Focus group รอบที่ 1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการดำเนินงาน
- 2.2 วางแผนการดำเนินงาน

ระยะที่ 3 ระยะดำเนินงาน (พ.ค 52 – ก.ย 52)

- 3.1 ดำเนินงานตามแผนช่วงที่ 1
- 3.2 นิเทศติดตามการดำเนินงาน พร้อมข้อเสนอแนะ
- 3.3 ประชุมสรุปผลการดำเนินงานตามแผนรอบที่ 1
- 3.4 จัดทำ Focus group รอบที่ 2 เพื่อวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน
- 3.5 ดำเนินงานตามแผนที่ได้จากการทำ Focus group รอบที่ 2
- 3.6 นิเทศติดตามการดำเนินงาน พร้อมข้อเสนอแนะ
- 3.7 ประชุมสรุปผลการดำเนินงานตามแผนรอบที่ 2
- 3.8 ประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบและกระบวนการพัฒนาโรงเรียน
- 3.9 ประชุมสรุปผลการดำเนินงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ระยะที่ 4 ระยะสรุปผลและเผยแพร่ผลงาน (พ.ค. 52 – ก.ย. 52)

- 4.1 สรุปผลการดำเนินโครงการ
- 4.2 จัดทำรูปเล่มและเผยแพร่ผลงาน

9. ผลการดำเนินงาน / ผลการศึกษา

การวิจัยโครงการรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษารูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนภายใต้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร โดยใช้กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านบัววัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 โดยมีรูปแบบการพัฒนาแบ่งเป็น 4 ระยะคือ 1.ระยะเตรียมความพร้อม 2.ระยะวางแผน 3.ระยะดำเนินงาน 4.ระยะสรุปและประเมินผล นำเสนอผลการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1. ระยะเตรียมความพร้อม

เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินงานโดยการประสานงานกับภาคีเครือข่ายที่ร่วมพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นทางการโดยการทำหนังสือรับรองตนเองจากหน่วยงานต้นสังกัดถึงผู้บริหารโรงเรียนและภาคีเครือข่ายที่ร่วมพัฒนาโรงเรียนเพื่อแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ยังมีการประสานแบบไม่เป็นทางการคือการเข้าไปแนะนำตนเองและคณะผู้ร่วมวิจัยในโรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล สถานีนอนามัย และที่ ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านบัววัด เพื่อสร้างความคุ้นเคย เป็นกันเอง ส่งเสริมการสร้างหุ้นส่วนเพื่อเป็นภาคีที่ยั่งยืน (PARTNERSHIPS AND ALLIANCES) จากการดำเนินการดังกล่าวพบว่าเป็นการเตรียมความพร้อมที่ได้ผลดีโดยจะเห็นได้จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร และการประชุมวางแผนปฏิบัติงานและการดำเนินงานทุกครั้งมีผู้เข้าร่วมประชุมจากทุกภาคีเครือข่ายเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 2.ระยะวางแผน

การดำเนินงานโดยการจัดทำ Focus group รอบที่ 1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการดำเนินงานโดยเชิญผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนนักเรียนแกนนำ ผู้ปกครองนักเรียน นักวิชาการศึกษา นายกอบต. ปลัด อบต. ผู้ประกอบการร้านอาหารในโรงเรียน ผู้จัดการร้านบัววัดคาร์แคร์ เข้าร่วมประชุม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมาจากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน และร่วมกันศึกษาเกณฑ์การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรร่วม ตลอดจนจัดให้มีการศึกษาดูงานที่โรงเรียนบ้านโป่งสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ที่มีบริบทของโรงเรียนที่คล้ายกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดแผนงานในการพัฒนาโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีการค้นหาที่เกิเกิดขึ้นภายในโรงเรียนทั้งด้านพฤติกรรมสุขภาพนักเรียนและด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ปัญหาด้านพฤติกรรมสุขภาพพบว่านักเรียน ไม่ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร ไม่ชอบรับประทานอาหารผักของนักเรียนชั้นอนุบาล การละเลยการแปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวัน การทิ้งขยะไม่ถูกที่ พฤติกรรมการใช้ส้วมที่ไม่ถูกวิธี และการสูบบุหรี่ในโรงเรียนของบุคลากรในโรงเรียน ปัญหาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีพบว่า โรงเรียนมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมขังและน้ำเสียภายในบริเวณโรงเรียน ขาดประตูโรงเรียนและรั้วโรงเรียนบางส่วนไม่สามารถใช้งานได้ ส้วมในโรงเรียนยังไม่ผ่านมาตรฐาน HAS ของกรมอนามัย และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนรกรุงรังเป็นที่อยู่อาศัยของยุงลายที่เป็นพาหะของโรคไข้เลือดออก ถนนภายในโรงเรียนขรุขระและเป็นหลุมเป็นบ่อก่อให้เกิดอันตรายต่อ

การจรรยา เป็นต้น จากการค้นพบสภาพปัญหาดังกล่าวคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรจึงร่วมกันวางแผนพัฒนาโรงเรียนโดยการจัดลำดับดังนี้

- 2.1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สะอาดเรียบร้อย
- 2.2. การสร้างประตูพัฒนาร้วโรงเรียน
- 2.3. การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีแก่นักเรียน
- 2.4. การพัฒนาส้วมภายในโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน HAS ของกรมอนามัย
- 2.5. การบริหารจัดการน้ำท่วมขังและเน่าเสียภายในโรงเรียน

ระยะที่ 3 ระยะดำเนินงาน

การดำเนินงานมีดำเนินงานตามลำดับปัญหาที่ได้วางแผนไว้คือ

- 3.1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สะอาดเรียบร้อย

หลังจากปฏิบัติตามแผนที่วางไว้พบว่าโรงเรียนมีสภาพสิ่งแวดล้อมที่สะอาดขึ้นจะเห็นได้จากการตัดหญ้า และการย้ายต้นกล้วยไปปลูกในแนวเดียวกันเพื่อเป็นสวนกล้วยสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน การนำหินกรวดมาเทบริเวณถนนที่เป็นหลุมขรุขระ และการทำความสะอาดบริเวณรอบรั้วโรงเรียน

- 3.2. การสร้างประตูและพัฒนาร้วโรงเรียนและการพัฒนาส้วมภายในโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน HAS ของกรมอนามัย

เนื่องจากการจัดทำโครงการดังกล่าวต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานสูงคณะกรรมการมีความคิดเห็นว่าควรจัดทำผ้าป่าสามัคคีเพื่อเป็นทุนในการดำเนินงาน จึงได้เกิดการจัดทำผ้าป่าสามัคคีเพื่อสร้างประตูและพัฒนาร้วโรงเรียน ซึ่งทอดผ้าป่าในวันที่ 29 กันยายน 2552 ณ โรงเรียนบ้านบัววัด ได้ปัจจัยในการทอดผ้าป่าทั้งสิ้น 86,685 บาท และได้จ้างเหมาช่างในหมู่บ้านพื้นที่เขตบริการของโรงเรียนบ้านบัววัด ทั้งหมด 4 หมู่บ้าน ในการสร้างประตูและปรับปรุงรั้วโรงเรียนโดยมีคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรเป็นผู้กำกับดูแลการรับเหมาและควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณ

- 3.3. การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีของนักเรียน

โดยการบูรณาการการเรียนการสอนเรื่องการล้างมือก่อนรับประทานอาหาร การสร้างพฤติกรรมการใช้ส้วมที่ถูกวิธีเข้าในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาการส่งเสริมการรับประทานอาหารกลางวันในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีและส่งเสริมการรับประทานอาหารผ่านการร้องเพลงโดยบูรณาการเข้าในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นอกจากนี้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพแกนนำชมรมเด็กไทยทำได้ในโรงเรียนโดยการจัดทำโครงการงาน " พี่สอนน้องฟัง " โดยดำเนินการในช่วงต่อการเข้าแถวเคารพธงชาติของทุกวัน หลังการดำเนินโครงการพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมล้างมือก่อนบริโภคอาหารเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 80 และสามารถล้างมืออย่างถูกต้อง 7 ขั้นตอนคิดเป็นร้อยละ 100 ในเรื่องการบริโภคผักในโครงการอาหารกลางวันหลังการดำเนินโครงการพบว่าโรงเรียนจัดอาหารกลางวันให้เด็กได้รับประทานผักอย่างเพียงพออย่างน้อย 4 ซ่อนกินข้าว / มื้อ / คน

3.4. การบริหารจัดการน้ำท่วมขังและเน่าเสียภายในโรงเรียน

ในการดำเนินการดังกล่าวถือว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานเนื่องจากบริเวณโรงเรียนเป็นพื้นที่ลุ่มเมื่อฝนตกน้ำจะไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำทำให้เกิดน้ำท่วมขังซึ่งการบริหารจัดการปัญหาดังกล่าวต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานค่อนข้างสูง การพัฒนาจึงทำได้เพียงการขุดลอกทางระบายน้ำในโรงเรียนซึ่งจะไหลไปยังบริเวณบ่อพักน้ำ และมีการดำเนินการทำรั้วรอบบ่อพักน้ำของโรงเรียนเพื่อป้องกันการพลัดตกบ่อน้ำของนักเรียน นอกจากนี้คณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนยังมีแผนการปลูกต้นกกบริเวณน้ำท่วมขัง ขณะนี้อยู่ในช่วงการดำเนินการปรับปรุงพื้นที่สำหรับการปลูกและจัดหาพันธุ์ต้นกกในการปลูกต่อไป อย่างไรก็ตามในเรื่องการจัดการน้ำท่วมขังและเน่าเสียภายในโรงเรียนคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนเห็นว่าควรได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มมีน้ำขังซึ่งจากการวิเคราะห์ดังกล่าวคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนจึงมีแผนในการสร้างภาคีเครือข่ายที่มีศักยภาพสูงและมีความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกันต่อไป

ระยะที่ 4 ระยะสรุปและประเมินผล

4.1. การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร

ผลการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรโรงเรียนบ้านบัววัด

มาตรฐานด้าน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ประเมิน	ผลการประเมิน
1. การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	1. ผ่านการประเมินรับรองเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง	ณ ปัจจุบัน (เป็นระดับทอง)	(ผ่านเกณฑ์)
2. การดำเนินงานสุขภาพของนักเรียนแกนนำ	2. มีการจัดตั้งชมรมเด็กไทยทำได้ ชมรมสุขภาพอื่น ๆ ชุมชมหรือแกนนำนักเรียนที่รวมตัวกัน ดำเนินกิจกรรมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ	อย่างน้อย 6 เดือน ขึ้นไป	(ผ่านเกณฑ์)
	3. มีโครงการสุขภาพของนักเรียน ที่ประสบผลสำเร็จชัดเจนในการ ลดปัญหาสุขภาพหรือสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและ/หรือชุมชน	อย่างน้อย 1 เรื่อง	(ผ่านเกณฑ์)

มาตรฐานด้าน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ประเมิน	ผลการประเมิน
3. ผลสำเร็จของการดำเนินงาน ดังนี้	4. นักเรียนมีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง (W/H) เกินเกณฑ์ (เริ่มอ้วน และอ้วน)	ไม่เกินร้อยละ 7	(ผ่านเกณฑ์)
3.1 ภาวะสุขภาพของนักเรียน (Health Status)	5. นักเรียนมีส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (H/A) ต่ำกว่าเกณฑ์ (ค่อนข้างเตี้ย และเตี้ย)	ไม่เกินร้อยละ 5	(ผ่านเกณฑ์)
	6. นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ดี	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	(ผ่านเกณฑ์)
	7. นักเรียนมีสุขภาพจิตดี	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	(ผ่านเกณฑ์)
3.2 โครงการแก้ไขปัญหาในโรงเรียน	8. มีโครงการแก้ไขปัญหาสุขภาพที่มีความชุกสูงหรือเป็นอันตรายในเด็กวัยเรียนได้เป็นผลสำเร็จและต่อเนื่อง	อย่างน้อย 1 โครงการ	(ไม่ผ่านเกณฑ์)
3.3 งานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	9. น้ำดื่มบริการแก่นักเรียนมีผลการ ตรวจ วิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ คุณภาพน้ำบริโภค กรมอนามัย	ร.ร.ขนาดเล็ก (นร.ไม่เกิน 500 คน) อย่างน้อย 1 จุด	(ไม่ผ่านเกณฑ์)
3.3.1 น้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ		ร.ร.ขนาดกลาง(นร. 500 – 1,500 คน) อย่างน้อย 2 จุด	
		ร.ร.ขนาดใหญ่ (นร. 1,500 คนขึ้นไป) อย่างน้อย 3 จุด	

มาตรฐานด้าน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ประเมิน	ผลการประเมิน
	10. น้ำดื่มเพียงพอ	มีจุดบริการน้ำดื่ม 1 ที่ / นักเรียน 75 คน	(ผ่านเกณฑ์)
3.3.2 สุขอนามัย	11. ส้วมผ่านเกณฑ์มาตรฐาน HAS	ทุกข้อ (16 ข้อ)	(ผ่านเกณฑ์)
3.3.3 โภชนาการ และสุขาภิบาลอาหาร	12. ไม่จัดและจำหน่ายอาหารว่าง หรือขนมที่มีไขมันสูงและรสเค็ม	ทุกวันเปิดเรียน	(ผ่านเกณฑ์)
	13. ไม่จัดและจำหน่ายอาหารว่าง และเครื่องดื่มที่มีรสหวานจัด	ทุกวันเปิดเรียน	(ผ่านเกณฑ์)
3.3.3 โภชนาการ และสุขาภิบาลอาหาร	14. มีการส่งเสริมให้นักเรียนทุก คน ได้บริโภคผักมีอยู่กลางวันทุกวัน เปิดเรียนตามปริมาณที่แนะนำ	*4 ช้อนกินข้าว/มือ/คน สำหรับเด็กอายุ 6-13 ปี *5 ช้อนกินข้าว/มือ/คน สำหรับเด็กอายุ 14-18 ปี	(ผ่านเกณฑ์)
	15. โรงอาหารผ่านเกณฑ์ มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารใน โรงเรียน	ทุกข้อ (30 ข้อ)	(ผ่านเกณฑ์)
3.3.4 การป้องกัน อุบัติเหตุ	16. การบาดเจ็บในโรงเรียนจนทำ ให้นักเรียนต้องพักรักษาตัวใน โรงพยาบาลในรอบปีที่ผ่านมา นับ จากวันประเมิน	ไม่มี	(ผ่านเกณฑ์)

มาตรฐานด้าน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ประเมิน	ผลการประเมิน
3.3.4 การป้องกัน อุบัติเหตุ	17. มีการจัดการแก้ไขเมื่อมีปัญหา ที่เกิดจากภาวะมลพิษภายนอก ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ	ทุกปัญหา (ถ้ามี)	(ผ่านเกณฑ์)
	18. โรงเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐาน สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	ทุกข้อ (30 ข้อ)	(ผ่านเกณฑ์)
	19. การสูบบุหรี่ในโรงเรียน	ไม่มี	(ผ่านเกณฑ์)

สรุปผลการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร

ผ่านเกณฑ์ 18 ตัวชี้วัด

ไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. น้ำดื่มบริการแก่นักเรียนมีผลการตรวจวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์คุณภาพน้ำบริโภคกรมอนามัย

4.2.สรุปผลการดำเนินโครงการ

จากการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทั้ง 4 ระยะสามารถสรุปผลการศึกษาได้คือ ในระยะที่ 1 ของการศึกษาจะเป็นระยะเตรียมความพร้อมของการดำเนินงานผู้วิจัยทำการศึกษา ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของโรงเรียน จำนวนนักเรียน บุคลากรภายในโรงเรียน ตลอดจนการไปแนะนำตัวอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและสัมพันธภาพที่ดีและแนบแน่น

จากการดำเนินการดังกล่าวพบว่าเป็นการเตรียมความพร้อมที่ได้ผลดีโดยจะเห็นได้จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร และการประชุมวางแผนปฏิบัติงานและการดำเนินงานทุกครั้งมีผู้เข้าร่วมประชุมจากทุกภาคีเครือข่ายเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100 ระยะที่ 2 ของการดำเนินงานเป็นระยะการวางแผน การดำเนินงานในช่วงดังกล่าว มีการจัดทำ Focus group ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการดำเนินงานผลการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวคือการทราบถึงปัญหาต่างๆของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพหลังจากนั้นคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรได้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ร่วมระดมทรัพยากร (คน งบประมาณและเทคโนโลยี) ในการระดมด้านงบประมาณในการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนบ้านบัววัด คณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความเห็นว่าการจัดทำผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำงบประมาณมาพัฒนาผลการจัดกิจกรรมดังกล่าวได้งบประมาณเป็นทุนเริ่มต้นการพัฒนาโรงเรียนเป็นเงิน 86,685 บาท นอกจากนี้ยังมีการจัดลำดับการพัฒนาโรงเรียนคือ 1.การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สะอาดเรียบร้อย 2. การสร้างประตูพัฒนาโรงเรียน 3.การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีแก่นักเรียน 4.พัฒนาส้วมภายในโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน HAS ของกรมอนามัย 5.การบริหารจัดการน้ำท่วมขังและน้ำเสียภายในโรงเรียนจากการดำเนินงาน 4 เดือนการดำเนินงานส่วนใหญ่สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ยกเว้นการบริหารจัดการน้ำท่วมขังภายในโรงเรียนซึ่งยังไม่สำเร็จเนื่องจากบริเวณโรงเรียนเป็นพื้นที่ลุ่มเมื่อเกิดฝนตกน้ำจะไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำทำให้เกิดน้ำท่วมขังซึ่งการบริหารจัดการปัญหาดังกล่าวต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตามคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนมีแผนในการสร้างภาคีเครือข่ายที่มีศักยภาพสูงและมีความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกันต่อไป

10. การนำไปใช้ประโยชน์

การดำเนินโครงการรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านบัววัด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขราชธานีเขต 4 สามารถในการปรับใช้ในการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรได้ ซึ่งการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวมุ่งเน้นไปที่การสร้างภาคีเครือข่ายแบบแนบแน่นทุกภาคส่วนเนื่องจากการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนหากมีการดำเนินการเพียงเฉพาะในโรงเรียนอาจส่งผลให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกิดการย่อท้อได้เนื่องจากปัญหาบางปัญหามองต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการร่วมแก้ไขปัญหา เช่นการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ตลอดจนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน หากขาดความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายอาจทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ประสบความสำเร็จได้

11. ความยุ่งยากในการดำเนินงาน / ปัญหา / อุปสรรค

1. ความพร้อมในการดำเนินงานร่วมกันของคณะกรรมการ คณะครูและนักเรียนมีช่วงระยะเวลาที่ไม่ตรงกัน
2. มีบุคลากรบางส่วนในโรงเรียนยังไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร
3. การดำเนินงานในช่วงฤดูผลเป็นอุปสรรคในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
4. ปัญหาในเรื่องน้ำท่วมขังในโรงเรียนยังเป็นปัญหาใหญ่ที่แก้ไขยากต้องอาศัยความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการน้ำท่วมขัง

12. ข้อเสนอแนะ / วิจารณ์

1. การพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรจำเป็นต้องใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรจึงควรกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานเป็นตลอดปีการศึกษา
2. การดำเนินกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร คณะกรรมการส่วนใหญ่มาจากชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครสาธารณสุข เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่งานประจำ ทำให้ไม่สามารถเข้าการร่วมกิจกรรมได้ทุกครึ่งหรือไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอดกิจกรรมจึงควรมีการกำหนดการดำเนินกิจกรรมล่วงหน้าชัดเจนและมีการประสานงานล่วงหน้าก่อนการทำกิจกรรมอย่างน้อย 2 วัน
3. การคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการต้องคัดเลือกโรงเรียนที่มีผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนที่เข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็นอย่างดีเพื่อสามารถเป็นผู้นำในการกำหนดแผนการพัฒนา ระดมความร่วมมือ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาโรงเรียนได้
4. โรงเรียนควรเน้นในการสนับสนุนส่งเสริมนักเรียนให้มีความกระตือรือร้นในการช่วยพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยอาจมีคะแนนความประพฤติ หรือรางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ แก่นักเรียนที่สะสมคะแนนการแข่งขันทำความดีเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้น่าอยู่
5. โรงเรียนควรมีการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนจึงจะสามารถเห็นผลสำเร็จได้อย่างชัดเจน
6. การดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรอาจไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณของโรงเรียนเพียงที่เดียวอาจมีการระดมทุนจากชุมชนได้เช่นการจัดทำผ้าป่าสามัคคีเพื่อร่วมพัฒนาโรงเรียนได้
7. ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูในโรงเรียนควรมีภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้นเพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร

13. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของบุคคลหลายท่าน ขอขอบพระคุณนายแพทย์ดน้อย ธีวันดา ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี และ ที่กรุณาให้การสนับสนุน ด้านนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน ความรู้ ด้านวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณสิริภัทร สารรักษ์ หัวหน้ากลุ่มอนามัยวัยเรียน ผู้ให้คำปรึกษา กำลังใจ คำแนะนำการทำวิจัย ตลอดจนสนับสนุน ด้านความรู้ในการศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณคณะทำงานของกลุ่มงานวัยเรียน วัยรุ่น คณะทำงาน ที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคณะครู /นักเรียน / ชุมชนโรงเรียนบ้านบัววัด และองค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ ทุกท่านซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างและให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้ด้วย

14. เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแห่งชาติ. 2543. เป้าประสงค์ของนโยบายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับประเทศ. 24 กรกฎาคม. ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร.

คณะกรรมการระบบสร้างเสริมสุขภาพกับการกระจายอำนาจ. 2544. ข้อเสนอระบบการสร้างเสริมสุขภาพกับการกระจายอำนาจ. เอกสารประกอบการประชุมเวทีวิชาการย่อยการประชุมการกระจายอำนาจกับอนาคตสุขภาพไทย. 23-25 มกราคม. ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์.

จตุพร วรรณจักร และอโนชา วิปลากร. 2545. สถานการณ์การบริหารโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ปี 2544. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ 50 ปี กรมอนามัย 10-12 กรกฎาคม. ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร.

จตุพร วรรณจักร, อโนชา วิปลากร และกฤษณา เลิศเรืองปัญญา. 2545. ความเป็นประชาสังคมในกระบวนการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ 50 ปี กรมอนามัย 10-12 กรกฎาคม. ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร.

จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ. 2543. สถานะสุขภาพคนไทย ชุดสุขภาพไทย ปี พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ : อูษาการพิมพ์.

จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์. 2543. ประสิทธิภาพในระบบสุขภาพ ชุดสุขภาพไทย ปี พ.ศ.2543. กรุงเทพฯ : บริษัทไชด์จำกัด.

- ทองคำ หงส์พันธ์. 2543. การปฏิรูปการศึกษากับการสร้างเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในสรุปรายงานการประชุมสัมมนาเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับประเทศ. หน้า 26-30. 24 กรกฎาคม. ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ และคณะ. 2539.โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. งานวิจัยได้รับทุนสนับสนุนจากองค์การอนามัยโลก ภาควิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์.มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ, รัชณี ณ ระนอง และคณะ. 2542.การวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อการวางแผนงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนของประเทศไทย. ได้รับการสนับสนุนจากองค์การอนามัยโลก กรุงเทพฯ : องค์การส่งเสริมสุขภาพแห่งประเทศไทย.
- ประยงค์ เต็มชวลา. 2540. การกระจายอำนาจ : ยุทธศาสตร์การปฏิรูปงานสาธารณสุขไทย. ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานภาคกลาง ประสบการณ์ตัวอย่างเพื่อพัฒนาเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. 2543. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับประเทศ 24 กรกฎาคม. ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร.
- มานิต อีระตันติกานนท์. 2543.การอภิปรายปัญหาทั่วไป ใน สรุปรายงานการสัมมนาเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ลักษณะ เต็มศิริกุลชัย และสุชาดา ตั้งทางธรรม. ผู้แปล. 2541.โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพชุดการส่งเสริมสุขภาพในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร : บริษัทไชด์จำกัด.
- ลักษณะ เต็มศิริกุลชัย และสุชาดา ตั้งทางธรรม. ผู้แปล. 2541.สู่ศตวรรษใหม่ของการส่งเสริมสุขภาพ. กรุงเทพมหานคร : บริษัทไชด์จำกัด.
- วสันต์ ศิลปสุวรรณ และพิมพ์พรรณ ศรีวิณิชชากร. 2544.กระบวนการวางแผนและประเมินโครงการส่งเสริมสุขภาพ : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริกาญจน์ โกสุม. การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาการศึกษาดุฎิบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์, มีนาคม 2542.
- ศิริพร กัญชนะ และประสิทธิ์ ลีระพันธ์. 2543.การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. ในสรุปรายงานการสัมมนาเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับประเทศ. ส่วนอนามัยเด็กวัยเรียนและเยาวชน สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- สาธารณสุข, กระทรวง. กรมอนามัย. ผู้แปล. 2541.ก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. มปท.

สาธารณสุข, กระทรวง. กรมอนามัย. 2542.แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. กรุงเทพมหานคร :
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สาธารณสุข, กระทรวง. กรมอนามัย. 2543.คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ฯ.

สาธารณสุข, กระทรวง. กรมอนามัย. 2543.เกณฑ์การประเมินผลโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. มปท.

สาธารณสุข, กระทรวง. สำนักปลัดกระทรวง. กองงานวิทยาลัยพยาบาล. มปป. การพยาบาลอนามัยชุมชน 1. สำนัก
ข่าวพาณิชย์ กรมพาณิชย์สัมพันธ์.

สุคนธ์ เจียสกุล, นพรัตน์ แก่นาคำ และกองบรรณาธิการ. 2543.โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพก้าวหน้าใหม่ของอนามัย
โรงเรียน ใน. วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม.22 (1)มกราคม-มีนาคม : 11-18

สุชาติ โสมประยูร. 2525.โปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.

สุนันท์ พิพัฒน์เพ็ญ. 2528.โครงการสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศาสนา.

สุรเกียรติ์ อาชานุกาพ. 2541.วิวัฒนาการการส่งเสริมสุขภาพระดับนานาชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. สถาบันวิจัยระบบ
สาธารณสุข.

.ณรงค์ศักดิ์ นพคุณ และคณะ. 2543. การศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน
ประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนตะวันตก. การศึกษาค้นคว้าประกอบหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ดำรงค์ บุญยีน. แนวคิดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด.

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(... สรัสวดี ธานี ....)

ผู้เสนอผลงาน

วันที่...../...../.....

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(นางสิริภัทร สารรักษ์)

(นางอุไลวรรณ ไชสังเกต.)

ผู้ร่วมดำเนินการ

ผู้ร่วมดำเนินการ

วันที่...../...../.....

วันที่...../...../.....

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(...นางนพภรณ์ แก้วคำไสย์....)

(.....นายदनัย ธีวันดา.....)

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี

วันที่...../...../.....

วันที่...../...../.....

(ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการระดับหัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่าย)

หมายเหตุ

1. หากผลงานมีลักษณะเฉพาะ เช่น แผ่นพับ หนังสือ แอ็บบันทึกเสียง ฯลฯ ผู้เสนองาน อาจส่งผลงานจริงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการก็ได้
2. จำนวนไม่เกิน 15 หน้า

แบบรายการประกอบคำขอประเมินผลงาน

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการ

เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เรื่อง การประเมินสถานการณ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร
ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี

ของ

ชื่อ นางสาวสวี ธานี

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ระดับชำนาญการ

(เดิมตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ระดับ 6ว)

ตำแหน่งเลขที่ 2166

กลุ่มงาน/ฝ่าย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

สำนัก/กอง/ศูนย์ ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี กรมอนามัย

เพื่อให้ได้รับเงินประจำตำแหน่ง

สำหรับตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการ

ข้อเสนอแนวคิด / วิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1. ชื่อผลงานเรื่อง การประเมินสถานการณ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี

2. ระยะเวลาการดำเนินการ ตุลาคม 2553 - กันยายน 2554

3. สรุปเค้าโครงเรื่อง

3.1 หลักการและเหตุผล

จากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้วิถีชีวิตของเด็กนักเรียนและเยาวชนเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทำให้ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนซึ่งเด็กเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญที่สุด ความเป็นอยู่ที่ดี ความรู้ความสามารถของเด็กจะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงศักยภาพความเป็นอยู่และเป็นตัวกำหนดอนาคตของประเทศชาติ ในเรื่องของการส่งเสริมสุขภาพของเด็ก โรงเรียนจะเป็นจุดแรกที่จะช่วยให้เด็กรู้จักการมีสุขภาพที่ดี

โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็นกลยุทธ์ที่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมดำเนินการกับฝ่ายการศึกษา มาตั้งแต่ปี 2541 การดำเนินงานเป็นการบูรณาการงานส่งเสริมสุขภาพ ควบคุมป้องกันโรค และอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวมในพื้นที่โรงเรียน โดยมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการและสามารถพัฒนากิจกรรมด้านสุขภาพจนผ่านการประเมินรับรองเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเพิ่มขึ้นทุกปีติดต่อกันเป็นลำดับ โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร(สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย 2551) เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อยกระดับเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพขึ้นสู่อีกระดับหนึ่ง โดยเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร จะเน้นในการวัดผลทางสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนและผลการดำเนินงานตาม นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเพิ่มขึ้น

จากการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรที่ผ่านมาในพื้นที่รับผิดชอบศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 21 แห่ง (ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 7 จังหวัด) ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรจำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.8 ซึ่งมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ดังนั้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี จึงได้จัดทำโครงการประเมินสถานการณ์การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี ขึ้น เพื่อทราบสถานการณ์และความก้าวหน้าในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ทิศนคติ และความพึงพอใจ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อนำข้อมูลไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่พบ และนำไปพัฒนา สนับสนุน การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ต่อไป

3.2 บทวิเคราะห์ / แนวคิด / ข้อเสนอ

การวิจัยเรื่องการประเมินสถานการณ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ศูนย์อนามัยที่ 7 เป็นการศึกษาเพื่อทราบสถานการณ์ ทศนคติและ ความพึงพอใจในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรในเขตรับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี ได้แก่ อุตสาหกรรม อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ มุกดาหาร นครพนม สกลนคร และยโสธรโดยกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในเขตรับผิดชอบ

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำโดยละเอียดและรอบด้าน
2. รวบรวมองค์ความรู้ ผลการวิจัยและสถิติต่างๆ
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ
4. สรุปและวิเคราะห์สถานการณ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรในเขตรับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี
5. วางแผนการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรโรงเรียนในเขตรับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี โดยใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

3.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้ทราบ สถานการณ์ ทศนคติ ความพึงพอใจ ในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ตามเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนในพื้นที่เขตรับผิดชอบศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี เพื่อนำไปสู่การนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรไปปรับใช้ในโรงเรียน เพื่อต่อยอดการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรในระดับพื้นที่ต่อไป

3.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

มีโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรในพื้นที่เขตรับผิดชอบศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี เพิ่มขึ้น

(ลงชื่อ).....

(นางสาวดี ธานี)

ผู้เสนอแนวคิด

วันที่...../...../.....